

19 Σεπτεμβρίου 2019

## **“Η εικόνα των παιδιών που κάθονται ήσυχα στην ταβέρνα κρατώντας ένα τάμπλετ είναι θλιβερή”**

/ [Γενικά Θέματα](#)



Συχνά ρωτώ έναν γονιό γιατί έκανε παιδί.

Ντρέπομαι να σας πω τις απαντήσεις που ακούω τουλάχιστον από εκείνους που δεν ντρέπονται να τις πουν.



Έρχεται λοιπόν εκείνη η ώρα η ευλογημένη που γυρνάς στο σπίτι με ένα παιδί. Μέχρι τώρα δεν το είχες. Για μερικούς μήνες το είχες στη κοιλιά σου, άλλοι το περιμένατε με αγωνία, άλλοι με χαρά, άλλοι με προβληματισμό και κάποιοι ίσως και με φόβο. Ότι κι αν υπήρχε πριν να έρθει τελειώνει όμως όταν έρθει. Είσαι εκεί στο σπίτι σου, συχνά χωρίς βοήθεια και αρχίζει μια περίοδος που κανείς δεν σου την περιέγραψε πραγματικά. Την είχες ίσως ζήσει μέσω φίλων αλλά όταν έφευγες από τα σπίτια τους έχοντας πάρει μια γεύση για λίγο από τις χαρές ή τα αδιέξοδα ενός βρέφους, εσύ πήγαινες στο σπίτι σου και κοιμόσουν ενώ οι φίλοι σου ξενυχτούσαν, θηλάζοντας, αλλάζοντας πάνες, και ίσως περπατώντας πέρα δώθε στο σπίτι μήπως και το μωρό ηρεμίσει και κοιμηθεί. Μπορεί να σου τα περιέγραφε η φίλη σου αν προλάβαινε αλλά το βίωμα είναι βίωμα. Τώρα το ζεις.

Για όποιο λοιπόν λόγο έφερεις ένα παιδί από το μαιευτήριο στο σπίτι ο δρόμος δεν έχει γυρισμό. Πασχίζεις και αγωνιάς και κούτσα-κούτσα τα καταφέρνεις να περάσεις το πρώτο χρόνο και σιγά σιγά έρχεται και ο δεύτερος και ο τρίτος και τώρα πια το βρέφος είναι νήπιο και οι ανάγκες του είναι άλλες. Θέλει να εμπειρευτεί τον κόσμο, να πιάσει, να δοκιμάσει, να ανεβεί, να κατεβεί, να δαγκώσει, να φτύσει, να φάει ή να μην φάει, να κοιμηθεί ή να μην κοιμηθεί και όλα αυτά που αντιμετωπίζεις καθημερινά. Εξουθενωμένοι τις περισσότερες φορές και οι δύο γονείς (στην καλύτερη περίπτωση που ασχολούνται και οι δύο και είναι

αλήθεια πως συμβαίνει όλο και περισσότερο) έχουν ανάγκη λίγου ύπνου, λίγης ξεκούρασης, λίγης χαλαρότητας.

Αν έχουν κάποιον άνθρωπο να το αφήσουν έχει καλώς αν όμως όχι; Οι ανάγκες του ζευγαριού μεγαλώνουν για λίγο χρόνο προσωπικό, για μια έξοδο χωρίς έννοιες, για ένα ποτό με φίλους. Δυσκολεύει και η σχέση γιατί τώρα τα θέματα της αντιπαράθεσης είναι πιο πολλά και έχουν να κάνουν με έναν ακόμη άνθρωπο που εξαρτάται 100% από εκείνους. Ψάχνουν απεγνωσμένα να βρουν λύσεις. Μέχρι πριν λίγα χρόνια τη λύση αποτελούσε η τηλεόραση. Στην καλύτερη κάποιο παιδικό dvd που κρατούσε το παιδί για λίγο απασχολημένο, να κάνεις ένα μπάνιο βρε αδερφέ σαν άνθρωπος. Και ξαφνικά το ένα dvd έγιναν δύο και τα δύο γρήγορα έγιναν τρία. Και μια καινούργια διένεξη ξεκίνησε και μεταξύ γονιού παιδιού αλλά και μεταξύ του ζευγαριού.

«Έλα άστον μωρέ, τι θα πάθει;». Όσο είχαμε τα dvd η ιστορία ήταν ως εκεί. Άλλη οικογένεια έβρισκε τη λύση της σιγά σιγά, άλλη επέβαλε, άλλη αδιαφορούσε και η ζωή συνεχιζόταν μέχρι την αποφράδα εκείνη μέρα που ανακαλύφθηκε το tablet. Αποφράδα ναι αποφράδα γιατί τώρα πια τον σιγαστήρα, την baby sitter, την νταντά, μπορείς να την πάρεις ΚΑΙ μαζί σου όπου πας!!! Όπου πας έχεις το μαγικό εκείνο, το θαυματουργό αποχαυνωτικό δηλητήριο που αργά αλλά σταθερά εξουσιάζει το παιδί σου. Μάχες ολόκληρες με τρίχρονα που θέλουν κι άλλο το tablet. Χτυπούν και χτυπιούνται στα πατώματα μόλις τους πάρεις την εξάρτηση γιατί ναι έχουν εξαρτηθεί.

Δεν επιτρέπεται να έχουμε εξαρτημένα πλάσματα από την τεχνολογία. Δεν επιτρέπεται επίσης να σπρώχνουμε τα παιδιά μας στην εξάρτηση πιστεύοντας ότι θα είναι αυτά σε θέση να την ελέγξουν. Ποιος στραβός δεν θέλει το φως του; Ποιος ναρκομανής δεν θέλει τη δόση του! Αν ξέρει μάλιστα πως είναι εδώ δίπλα και μπορεί να την έχει άμεσα! Και όταν του δώσεις το σακκουλάκι με απεριόριστη ποσότητα γιατί πιστεύεις ότι θα βάλει όριο; Ποιος ο ναρκομανής θα βάλει όριο; Μα είμαστε ανόητοι οι άνθρωποι; Ανόητοι ή συμφεροντολόγοι; Κοροϊδεύουμε τους εαυτούς μας ή πράγματι δεν αντιλαμβανόμαστε το πόσο σκληρό είναι για ένα παιδί να του δώσεις στα χέρια του την ευτυχία και το ίδιο να έχει τη σύνεση και την διάκριση να πει:

«Ε τώρα μαμά πάρτο αρκετά ευτύχησα, δεν θέλω άλλο». Ποιόν κοροϊδεύουμε, το εαυτό μας, ή το παιδί;

Δεν είναι πράγματα αυτά. Μπορεί το marketing να κάνει τη δουλειά του αλλά εσύ γονιέ δεν πρέπει να κάνεις τη δική σου; Και παρακαλώ να μην ακούσω αυτά που ακούω από τους γιάπιδες «ναι αλλά σύντομα θα πρέπει να μάθει την τεχνολογία».

Κανείς δεν λέει όχι. Η τεχνολογία είναι μέρος της ζωής μας, είναι εργαλείο σπουδαίο, είναι μεγάλος βοηθός ποιος μπορεί να το αμφισβητήσει. Δεν είναι όμως για τα χέρια όλων, πάντα.

Η εικόνα των δύο ζευγαριών που τρώνε συζητώντας σε ένα εστιατόριο και 3 παιδάκια κάθονται φρόνιμα-φρόνιμα δίπλα τους και το καθένα έχει το tablet στα χεράκια του είναι θλιβερή, αποκαρδιωτική και απολύτως απαισιόδοξη. Δεν χρειάζεται τα παιδιά να είναι φρόνιμα. Τα παιδιά χρειάζεται να είναι αεικίνητα, να τριγυρνούν γύρω απ' τα τραπέζια (αν είναι μαζί μας) και να τρώνε και καμιά πατατούλα απ' το τραπέζι του διπλανού που σίγουρα δεν θα ενοχληθεί γιατί ένα 5χρονο ήρθε κοντά του και τον σκούνησε ή του μίλησε, ή ότι άλλο. Αν η οικογένεια λοιπόν βγήκε όλη μαζί, ας αποφασίσει να πάει εκεί που θα περάσουν τα παιδιά καλά όχι οι μεγάλοι. Και στην ερώτηση και τι να κάνουν οι μεγάλοι, να σκεφτούν πως μεγαλώνουν παιδιά και όχι κούκλες. Την κούκλα εκεί που την αφήνεις εκεί θα τη βρεις. Το παιδί όχι.

Δεν μπορεί να το κουβαλώ εκεί που εγώ θέλω πασάροντας ένα tablet για να το κρατώ απασχολημένο δήθεν ευχάριστα. Δεν είναι λύση το tablet για όλα. Δεν είναι εκπαίδευση στη τεχνολογία να ξέρει το τρίχρονο να πατάει το επόμενο τραγουδάκι στο YouTube. Για έναν και μοναδικό λόγο. Γιατί αυτός ο δρόμος δεν έχει τελειωμό και κυρίως δεν έχει γυρισμό. Αν παρόλ' αυτά θέλουμε να εισάγουμε το γόνο μας στα άδυτα της τεχνολογίας τόσο γρήγορα ας μείνουμε σταθεροί στο χρόνο.

Άλλη μια πονεμένη ιστορία ο χρόνος! Λέει λοιπόν ο δήθεν καλοπροαίρετος γονιός «Ναι πάρτο λοιπόν για 5 λεπτά!» Αλήθεια εσύ μάνα εσύ πατέρα ακούς τι λες; Λες λοιπόν στο 3χρονο «πάρτο για 5 λεπτά». Θέλεις να αναλύσουμε αυτή τη φράση. «Πάρτο» είναι ένα ρήμα στην προστακτική που δηλώνει στον άλλον την συμφωνία μας να αποκτήσει κάτι. Με τη χρήση και μόνο αυτής της λέξης έχουμε δηλώσει την άνιση σχέση μας. Αν δηλαδή λέγαμε «μπορείς να το έχεις» είναι άλλη η αίσθηση, φαίνεται σαν να συναινείς, να συμφωνείς να αποκτήσει ο άλλος κάτι και παράλληλα είναι σαν να του δίνεις την ευθύνη της απόκτησης αυτής.

Τώρα αν πάμε στο δεύτερο μέρος της φράσης «για πέντε λεπτά». Τι θα πει το «για πέντε λεπτά» για το 3χρονο. Τι είναι το «πέντε» και τι είναι τα «λεπτά»; Καταλαβαίνετε τι συμβαίνει στην επικοινωνία μας με τα παιδιά; Τώρα θα πρέπει να δούμε πώς θα προσδιορίσουμε το χρόνο χωρίς να του πούμε κινέζικα όπως είδαμε ότι είναι το «πέντε λεπτά» και χωρίς να πάρουμε την ευθύνη που θα ήταν η έκφραση «μπορείς να το έχεις μέχρι να σου πω». Δεν υπάρχει λύση. Όσο και να σκεφτείς δεν μπορείς να δώσεις την έννοια του ορίου σε ένα 3χρονο. Άρα δεν είναι κάτι που μπορώ να διαπραγματευτώ με το 3χρονο γιατί όλη την ευθύνη θα

πρέπει να την έχει ο γονιός. Έτσι αρχίζει η Μάχη για Δύναμη.

Γιατί ο γονιός θα βάζει το όριο και το παιδί θα το υπερβαίνει. Συμπεραίνουμε λοιπόν πως αν κάτι δεν μπορούν τα δύο μέρη να είναι σε θέση να το διαπραγματευτούν ισότιμα δεν είναι μέσα στο πλαίσιο των πιθανοτήτων. Αφού λοιπόν δεν μπορεί να είναι σε θέση να αντιληφθεί το πώς το πόσο και το τι απλά δεν μπορεί να το έχει.

Τα όρια μπορούν να ισχύσουν ως όρια και όχι ως επιβολή μόνον όταν συναποφασίζονται, εμπνέονται και δεν επιβάλλονται. Όλοι οι γονείς δυστυχούν με το θέμα αυτό γιατί δεν γνωρίζουν το πώς αυτό το θέμα λειτουργεί στη ψυχosύνθεση του ανθρώπου. Άρα κάθε φορά που αναφέρονται στα όρια, αναφέρονται στους περιορισμούς που εκείνοι επιθυμούν να επιβάλουν. Φυσικά αυτό το αντιλαμβάνεται το παιδί γιατί δεν είναι χαζός άνθρωπος είναι απλά μικρός άνθρωπος και νοιώθοντας την επιβολή και μπαίνοντας στη μάχη για τη δύναμη θέλουν να επιβάλουν τη δική τους θέση.

Μπορώ λοιπόν να δώσω ένα tablet στα χέρια του παιδιού μου MONON όταν έχω προσυμφωνήσει το πόσο, το γιατί, το πότε και το πώς θα το χρησιμοποιεί. Α! και κάτι ακόμη. Να προσυμφωνήσουμε επίσης και το τι θα χρειαστεί να γίνει αν δεν τηρηθούν τα προηγούμενα. Μόνον τότε μπορεί κανείς να εμπιστευτεί αυτό το σπουδαίο κατά τα άλλα εργαλείο, διασκέδασης, εκπαίδευσης, κλπ κλπ στα χέρια του χρήστη του. Ας αναρωτηθεί ο κάθε γονιός γνωρίζοντας το παιδί του αλλά κυρίως γνωρίζοντας τον εαυτό του αν μπορεί να έχει αυτή τη συμφωνία και ας προχωρήσει.

Αν η σχέση γονιού παιδιού μπορεί να υποστηρίξει το προηγούμενο τότε σημαίνει ότι υπάρχει μια ισότιμη με αμοιβαίο σεβασμό σχέση και τα πράγματα είναι έτοιμα να λειτουργήσουν στο πλαίσιο της ανάληψης ευθύνης που αναλογεί στο κάθε μέρος. Απέχουμε παρασάγκας εμείς οι Έλληνες γονείς από μια τέτοια σχέση. Απέχουμε γιατί δεν την είχαμε με τους δικούς μας γονείς, δεν την έχουμε με τις κυβερνήσεις μας, δεν την έχουμε με την όποια αρχή. Γι' αυτό την αρχή την βλέπουμε ως εξουσία και ο χορός της αντιπαράθεσης καλά κρατεί.

Το θέμα είναι αν θέλουμε να αλλάξουμε, αυτή τη σχέση ανταγωνισμού και ταυτόχρονα εξάρτησης. Θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία. Δεν χαρίζεται σε κανέναν. Αν δεν μαθητεύσουν οι γονείς οργανωμένα και με συνέπεια στο πώς μπορούν να βελτιώσουν κατ' αρχήν τον εαυτό τους και μετά την επιρροή προς τον νέο άνθρωπο που προπονούν να βγει στη ζωή, θα συνεχίζουμε να πηγαίνουμε στα τυφλά, θα συνεχίσουμε να εμπιστευόμαστε τα tablets στα χέρια των παιδιών μας και θα συνεχίσουμε να ωρυόμαστε όταν τα πράγματα δεν λειτουργούν όπως

θέλουμε. Το θλιβερότερο βέβαια είναι ότι θα συνεχίσουμε να μεταφέρουμε και στην επόμενη γενιά τα δικά μας τραύματα, τα δικά μας στερεότυπα όπως τα κουβαλήσαμε από την προηγούμενη και η προηγούμενη από την προηγούμενη...

Ερατώ Χατζημιχαλάκη - Οικογενειακή Σύμβουλος

[allazo.gr](http://allazo.gr), [elpidothori.gr](http://elpidothori.gr)